

καὶ ἦτο δυσηρεστημένος ἐκ τῆς προώρου
του ἀφυπνίσεως, διότι δὲν ἐχόρτασε τὸν
ὑπνον, ὡς ἤλιπε, κατακλινόμενος.

— Τί διάβολο! νὰ πῶσα κανεῖς στῆς
δώδεκα καὶ νὰ σηκωθῆ στῆς πέντε, ἀμ-
αὐτὸ δὲν εἶνε δουλειά! — ἐσκέφθη μορφα-
ζων καὶ ἐζήτησεν, ἐπανακλείων τούς ὀ-
φθαλμούς νὰ παραδοθῆ πάλιν εἰς τὰς ἀγ-
κάλας τοῦ ὑπνου. Πλὴν ὁ καθρὸς ἀήρ
τῆς πρωίας, ὅστις προὔκαλει εἰς ἐξέγερσιν,
ἢ θορυβώδης ζωὴ τοῦ Ἐσνοδοχείου, ἧτις
ἤρξατο διαχεομένη ἀνὰ τούς διαδρόμους
καὶ τὰς κλίμακας, αἱ ἀρακαί πλὴν διατο-
ροι φωναὶ τῶν πωλητῶν, οἱ κωδωνίσκοι
τῶν αἰγοποιμιῶν, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ αὐτῇ
ἢ ἐπίμονος ἐπιθυμία τοῦ ὑπνου, ἧτις ἐνί-
στε ἐπιφέρει τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα,
πάντα ταῦτα ἐφυγάδευσαν παρασάγγας
ὄλους μακρὰν τοῦ κοιτῶνος τὸν φιλήσυχον
Μορφέα. Ὁ ἀγχὸς μας φίλος εἶδεν ὅτι
εἰς μάτην ἐκοπιάζε νὰ ἐπανεῦρη τὸ ἀπω-
λεσθὲν καὶ ἀπεράσιτε μετ' ὀλίγον ἡρωϊκῶς
νὰ ὑπνοσθῆ τὸ πεπρωμένον του.

Ἐπήδησε λοιπὸν δύσθυμος ἀπὸ τῆς
κλίνης του, ἢ μᾶλλον κατῆλθε, (κάμνω
δὲ αὐτὴν τὴν διάκρισιν μεταξύ τῶν ρη-
μάτων, διότι ἡ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου γε-
νικῶς, θεωρουμένη ἀπὸ τοῦ τρόπου δι' οὗ
ἐγκαταλείπει τις τὴν κλίνην, δύναται νὰ
διαιρηθῆ εἰς τρία: Α' εἰς τὴν νεότητα,
καθ' ἣν ἀναπνῆται τις ἐκ τῆς κλίνης, ὡσεὶ
κινούμενος δι' ἐλατηρίου. Β' εἰς τὸ γῆρας,
τὸ ἀσθενὲς συνήθως καὶ ἀδύνατον, καθ' ὃ
ἐγείρεται τις, τῇ βοηθειᾷ χειρῶν καὶ βχ-
κτηριῶν, ὡς ἐὰν ἐθραύσθη ἢ μηχανῇ ἢ ἐξ-
έλιπεν ἢ κινουσα δύναμις, καὶ Γ' εἰς τὴν
μέσσην ἡλικίαν, καθ' ἣν κατέρχεται τις
τῆς κλίνης ἡρέμα καὶ κανονικῶς, ὡσεὶ κι-
νούμενος διὰ μηχανισμοῦ ὀρολογίου· εἰς
τὴν τελευταίαν ταύτην τάξιν ἀνήκεν ὁ
Παπανικολόπουλος, διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι
κατῆλθεν, οὐχὶ δ' ἐπήδησε), καὶ ἤρξατο
ἐνδύμενος.

Ὅτε ἠθέλησε νὰ περιβληθῆ τὴν στε-
νὴν του περισκελίδα, ὑπέπεσε καὶ πάλιν
εἰς λάθος, ὅπερ εἶχεν ὀρμισθῆ νὰ μὴ δια-
πραξῆ πλέον. Εἶπον ἄλλαχού ὅτι ὁ Κύρ-
Γεώργης πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀποβῆσαι τὴν
προγονικὴν φουστανέλλα διὰ νὰ περι-
βληθῆ τὰ φράγκικα ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ τρώ-
πος δι' οὗ φορεῖται ἀφ' ἐνός ἢ πολυτύχου
καὶ βραχιεὶ ἐλείνη ἐσθῆς, ἢ εὐκόλος, ἢ
ἀνετος, ἢ ἐλευθέρα φουστανέλλα, καὶ ἀφ'
ἐτέρου οἱ δύο συνηνωμένοι σωληθεῖς οἱ στε-
νοὶ καὶ δυσφόρητοι, ἐν εἰς φυλακίζονται
τὰ σκέλη, δῆλα δὴ τὸ πανταλόρι, δὲν
εἶνε ὁ αὐτός, καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ὁ Παπα-
νικολόπουλος δὲν φημιζεται, παρὰ τοῖς
γνωρίζουσιν αὐτὸν κατὰ βῆθος, ἐπινοη-
μοσύνη, οὐδ' εἶνε ἀπηλλαγμένος ἀφαιρέ-
σεων — ἀφ' οὗ τὸν νοῦν του ὡς γνησίου
Ἑλληνοσ ἀποροφᾷ ἢ πολιτικὴ ἧτις ἀγα-
πᾷ τὴν ἀφαιρέσιν κυρίως καὶ μεταφορι-
κῶς — δι' ὄλους τούτους τοὺς αἰτιολογι-
κούς συνδέσμους ἐδυσκολεύετο πολὺ ὁ ἄ-
τυχὴς κατὰ τὴν ἐνδυσιν, τὰ ἐσύγχιζε,
κατ' ἀρχὰς μάλιστα, τὰ ἐθεώρει ἀκατόρη-
θωτα, καὶ οὐχὶ σπανίως ὄφθη περιρρυτος
καὶ ἀσθημακίων προσπαθῶν νὰ ἐγχώσῃ καὶ

τούς δύο πόδας συγχρόνως ἐντὸς τῆς
περισκελίδος, κρατῶν ἐντεταμένον καὶ πε-
φουσιωμένον τὸ κατάρατον ἔνδυμα καὶ ζη-
τῶν — φρίζατε! — δι' ἀλμάτων νὰ εἰς-
χωρήσῃ ἐντὸς του.

Ἦτο βεβαίως τὸ θέμα ἐκ τῶν σπανίων
καὶ κωμικωτάτων, οὐδ' ἐστερημένον ἐθνο-
λογικῶς τινος χαρακτηῆρος, ἐνετρόφησαν
δὲ κυρίως εἰς τὴν ἡδέϊαν αὐτοῦ θέαν οἱ
ὑπρέται καὶ τινες τῶν παροίκων τοῦ ἐν
Ἀθήναις Ἐσνοδοχείου, εἰς ὃ κατέλυσε ὁ
ἦρωσ μας, ὀλίγας μόνον ἡμέρας ἀφ' οὗ
ὑπέστη τὴν γενναίαν μεταβολήν, καθ' ἣν
ἢ μὲν ζωὴ του διὰ τῶν περιγηήσεων ἐγένε-
το ἀπὸ στενῆς πλατείας, ἢ δὲ περιβολή
του, διὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν, ἀπὸ πλατείας
στενῆς. Τὴν πρώτην λοιπὸν πρωίαν τῆς ἐν
Ἀθήναις διαμονῆς του κρότοι ἐπανελημ-
μένοι ἐκίνησαν τὴν προσοχήν ἐνὸς ὑπρέ-
του, διερχομένου τὸν διαδρόμον. Ἐνόησεν
ἄκροασθῆς πόθεν προήρχετο ὁ ἀπροσδό-
κῆτος ἐκεῖνος θόρυθος, ἐπλησίασε τὸ δω-
μάτιον τοῦ φίλου μας καὶ ἔκρουσε δειλῶς
τὴν θύραν, νομιζὼν ἀναγκαίαν τὴν συν-
δρομήν του. Οὐδεὶς ἀπεκρίθη, ἐκτός νέου
κρότου ἐντατικωτέρου. Περιέργος ὁ καλὸς
θεράπων, ὑποπτεύσας δὲ καὶ τι ἀπρόοπτον,
ὄθρησεν ἑλαφρῶς τὴν θύραν καὶ διὰ τοῦ
ἀνοίγματος ἐπεσκόπησε τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ
πολυταράχου δωμακίου. Ἐμεινεν ἄφωνος
καὶ ἀκίνητος εἰς τὸ ἐκπληκτικὸν θέμα.
Ὁ Παπανικολόπουλος λευχεύμων, ἐρυθρός,
κάθυγρος, ἀσθημακίων, ἀγωνίων, ἐπήδα ὡς
αἴξ, ὡς σκίουρος, περὶ τὴν πτωχὴν του
περισκελίδα, ἣν προσεπάθει νὰ κρατῆ ἐν-
τεταμένῃ, καὶ ἧτις ἐχαλαροῦτο μετ' ἐκά-
στην ἀπόπειραν. Ὁ ἀγὼν του ἦτο τραχι-
κὸς καὶ κωμικός: Ἐν ἀθλιον ἔνδυμα νὰ
προξενῆ τοιοῦτον κόπον τῷ λογικῷ ἄν-
θρώπῳ, δὲν ἦτο μικρὸν πρᾶγμα· καὶ εἰς
ἄνθρωπος νὰ μὴ δύναται νὰ καταβῆλλῃ
ἐν ἔνδυμα δὲν ἦτο μικρότερον — ἐσκέφθη
καὶ ὁ ὑπρέτης.

Πλὴν δὲν ἦτο τοῦτο μόνον, ἀλλ' ὅ,τι
ὑπερέβηκε τὴν ὀξυνοίαν ἐνὸς ὑπρέτου
ἦτο ἢ βχθυτέρα ἐννοια, ἢ ζρηρὰ ἐθνολο-
γικῆ χροιά τῆς πρωϊνῆς ἐκείνης σκηνης.
Ἐν τῇ πάλῃ τῇ πρωτακούστῳ τοῦ ἄν-
θρώπου πρὸς τὸ ἔνδυμα, ἐξεπροσωπεῖτο,
ἐλάμβανεν ὑπόστασιν ψηλαφητήν, ὅσα
καὶ σάρκα, ἢ ἄλλη ἐκείνη πάλῃ, ἢ ἐν Ἑλ-
λάδι αἰωνία καὶ διηνεκῆς, μετὰξὺ τοῦ ἐκ-
πολιτιστικοῦ ρεύματος καὶ τῆς ἐμμονῆς
εἰς τὰ πάτρια, μετὰξὺ τοῦ κατακλύζον-
τος ὀσμημερικὴν τὴν νεοπαγῇ κοινωνίαν εὐ-
ρωπαϊκῶν, καὶ τῶν ἀπλοϊκῶν ἡθῶν καὶ
ἐθίμων τῶν πατέρων καὶ πατέρων ἡμῶν.
Τὸ ἔν ρεῦμα, τὸ ὀνειν, τὸ κατακτητι-
κὸν, χωροῦν πρὸς τὰ πρόσω ἀνενοχλήτως,
καὶ τὸ ἄλλο ρεῦμα τὸ ὑποχωροῦν, τὸ ἡτ-
τώμενον καὶ ταπεινούμενον ἐν τῇ ἰδίᾳ πα-
τρίδι, ἀποστρεφόμενον πρὸς τὸ ὄπισθ, ὡς
ὁ Ἰορδάνης πρὸ τοῦ Χριστοῦ, συνητῶντο
παρὰ προσδοκίαν ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἐκεῖνου
δωμακίου, ὑπὸ τὸν τύπον ἐνὸς ἀνθρώπου
καὶ μιᾶς περισκελίδος, καὶ ἐπάλαιον, ἐπά-
λαιον πρῶτον ἡρέμα, εἴτα ζωηρότερον,
κατόπιν μανιωδῶς, καὶ τέλος . . . εἰς νί-
κην τοῦ Εὐρωπαϊκῶν. Ὅπως κατέληξεν

ἐν μέρει, οὔτω θὰ καταλήξῃ καὶ ἐν τῷ
συνόλῳ ἢ πάλῃ. Ἡ Δύσις θὰ φωτίσῃ τὴν
Ἀνατολήν. Ἄν τοῦτο ἦνε παρὰ φύσιν,
ἂν τοῦτο ἦνε ἀσύμφορον — ἄλλοις ἀπό-
κείται ἢ ἄγονος ἤδη καὶ ἀνωφελὲς συ-
ζήτησις.

Ὁ κρότος τῶν πηδημάτων συνεκάλεσε
παρὰ τὴν ἡμηνεωγμένην θύραν καὶ τινὰς
τῶν παροίκων καὶ δύο-τρεις ἀκόμη ὑπῆ-
ρέτας. Μόλις συνεῖχον τούς γέλωτας, φο-
βούμενοι τὴν ἀπόλειαν τοῦ πρωτοφανοῦς
θεάματος καὶ περιμένοντες ἐναγωνίως τὸ
τέλος τῆς ἀνηκούστου σκηνης.

— Σὺν ἄμψη αὐτοῦ δᾶ, θὰ μπορούμε
καὶ ἡμεῖς στὴν Πόλι! παρετήρησεν εἰς τῶν
ὑπηρετῶν.

Τέλος πάντων τὸ θέμα ἔληξεν, εἰσελ-
θόντος κατὰ τὸ ἐκαστοῦ ἴσως ἄλλα τοῦ
δεξιῦ μόνον ποδὸς ἐντὸς ἐνὸς τῶν σωλή-
νων. Ἀκτις φρονήσεως καὶ χαρῆς ἐφώτισε
τὸν ἐσκοτισμένον νοῦν τοῦ φίλου μας καὶ
ἀπεράσισε νὰ περιβληθῆ τὸν ἔτερον, τῇ
βοηθειᾷ τῶν χειρῶν. Ὅταν ἐστράφη ἀλ-
φνης ἵνα καθήσῃ καὶ εἶδε τὰ ζεῦγη ἐκεῖνα
τῶν ὀμμάτων προσηλωμένα ἐπ' αὐτοῦ καὶ
τὰς φυσιογνωμίας ἐκείνας τὰς θυμήρεις...
οὐδεὶς πκρέστη μάρτυς τῆς ἀμηχανίας
του, διότι πάντες ἔκριναν καλὸν νὰ φύ-
γῳσιν ἐκεῖθεν δραματῖοι, ἐν μέσῳ γελάτων
καὶ ὀρουμαγδοῦ.

— Ὡ Ἀθηναί! τί εἶδα καὶ τί μοῦ
μέλλει ἀκόμη νὰ ἶδω εἰς τὸ ἱστορικὸν σας
Ἄστυ! ἀνέκραξε φεύγων νεαρὸς τις κύριος
καὶ συνοψίζων τὰ σχόλια τῶν θεατῶν.

Εἰς τοιοῦτον παραπτώμα, τὸ ὅποσον ὄρ-
κίσθη νὰ μὴ διαπραξῆ πλέον, ἀφ' οἴτου
κατὰ τινὰ πάλῃ ἐσχίσθη, πρὶν ὑποχωρή-
σει καινουργῆς τις περισκελὶς, ἐκινδύνευσεν
νὰ ὑποπέσῃ τὴν πρωίαν ταύτην ὁ φίλος
μας καὶ ἐν Ζακύνθῳ. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν
συνῆλθε τῆς ἀφαιρέσεως του ἐγκλίρωσ καὶ
ἀπέχετο τοῦ ἐγκλήματος, καθ' ἣν στιγμὴν
συνεσπειροῦτο, ἔπερνε ράτο, ὅπως δια-
πραξῆ τὸ πρῶτον πῆδημα. Καὶ εἶπον εὐ-
τυχῶς δι' αὐτὸν, διότι ἡ Ζάκυνθος δὲν ὀ-
μοιάζει ποσὸς τὰς Ἀθήνας· ὅ,τι διήλθεν
ἐδῶ σχεδὸν ἀπρακτῆρητον, ἐκεῖ ἡμῖς
μόνον ἐὰν τὸ ἐβλεπεν ὀφθαλμός, θὰ διε-
σχλιζετο ἐν ἀκκαρεὶ πανταχοῦ, καὶ θὰ
διέτρεχεν, ὀλοὺν καλωπιζόμενον καὶ αὐ-
ξάνον, ἀπὸ ἀκρου εἰς ἀκρον τὴν πόλιν,
οὐδεὶς δὲ γινώσκει ἐν, κατὰ πάσων ἔξο-
δῶν τοῦ Παπανικολοπούλου, δὲν θὰ ἐβλε-
πεν ἐαυτὸν ὁ φίλος μας μεταβαλλόμενον
εἰς κομητῆν, ὡς ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ πλή-
θους καγχαζόντος καὶ ἀλαλάζοντος, ἧτις
θὰ τὸν ἡκολούθει ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, ὡς ἀξιο-
περιεργὸν τι φεζόμενον.

(1886)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Δ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
Εἰς τὸ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΤΩΝ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΙΒΛΙΑ :

Γεωργίου Ρώμα: Μαρία Ἀντωνιέττα, τραγι-
κὸν ἱστορικὸν μελόδραμα εἰς 4 πράξεις, μελοποιηθὲν
ὑπὸ τοῦ ἐν Ζακύνθῳ μουσικοδιδασκάλου Παύλου Κα-
ρέρ, μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα . . . λεπτὰ 50 (55).
Ὁ Γουαράν, χορο-μελόδραμα εἰς 4 πράξεις, με-
λοποιηθὲν ὑπὸ Α. Καρόλου Γομές, μετάφρασις Γ.
Κ. Σφήκα . . . λεπτὰ 50 (55).